

Švetlobno onesnaženje

Gal Matijevič

Astrofizikalni inštitut Potsdam

slika: Konstantinos Kazantzoglou // Flickr

1

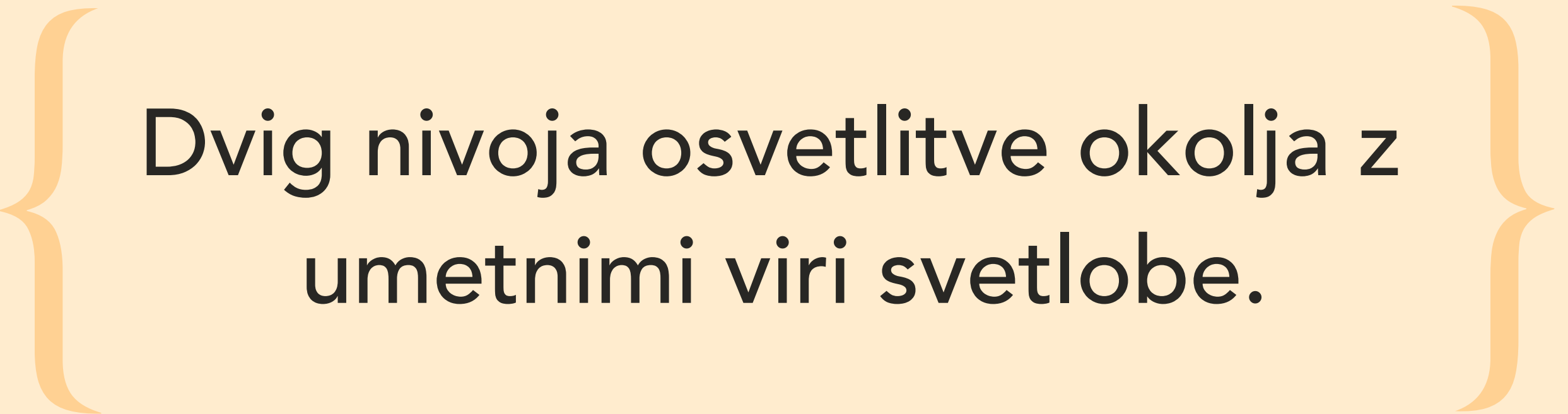
Kaj je svetlobno onesnaženje?

2

Kakšen vpliv ima na nas in na okolje okoli nas?

3

Kako ga preprečiti?

Dvig nivoja osvetlitve okolja z
umetnimi viri svetlobe.

ulične svetlike

nebotičniki, športni centri, letališča...

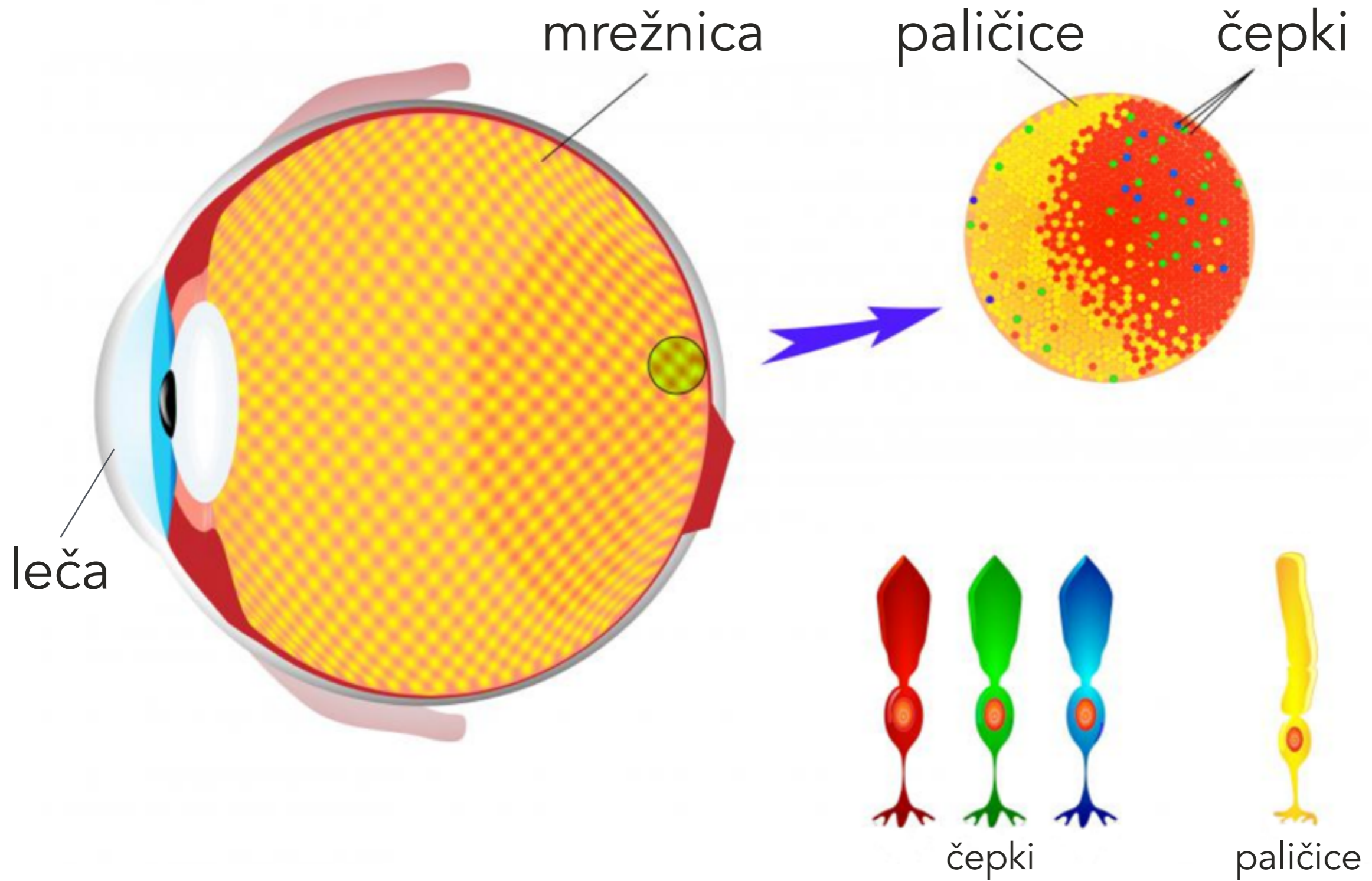

slika: darksky.org

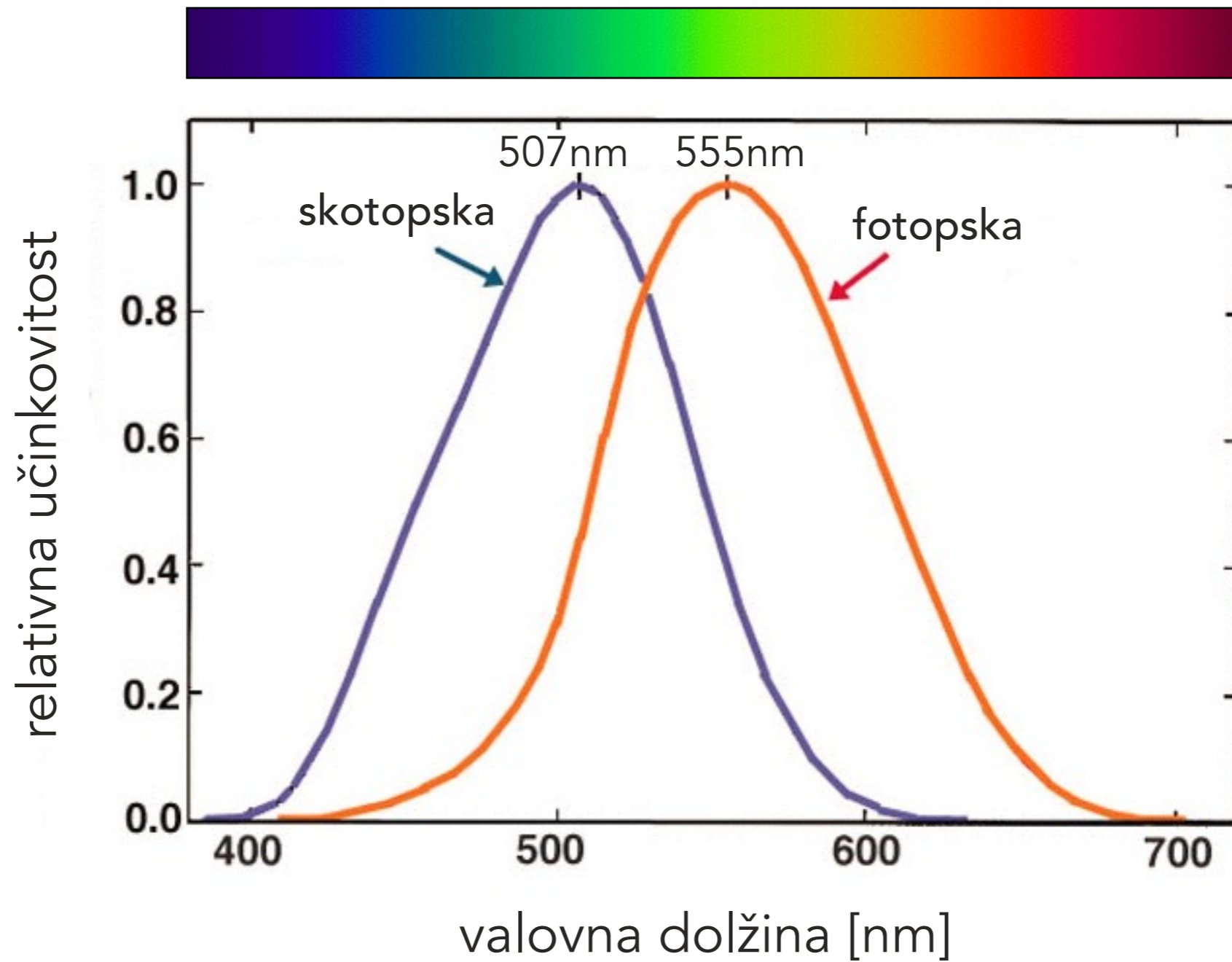

slika: Andrej Mohar

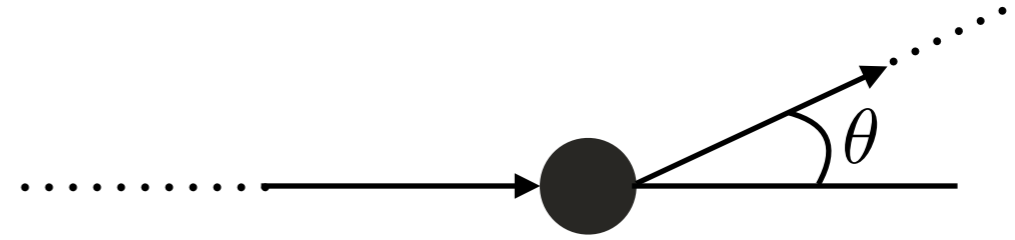
Človeško oko

Človeško oko

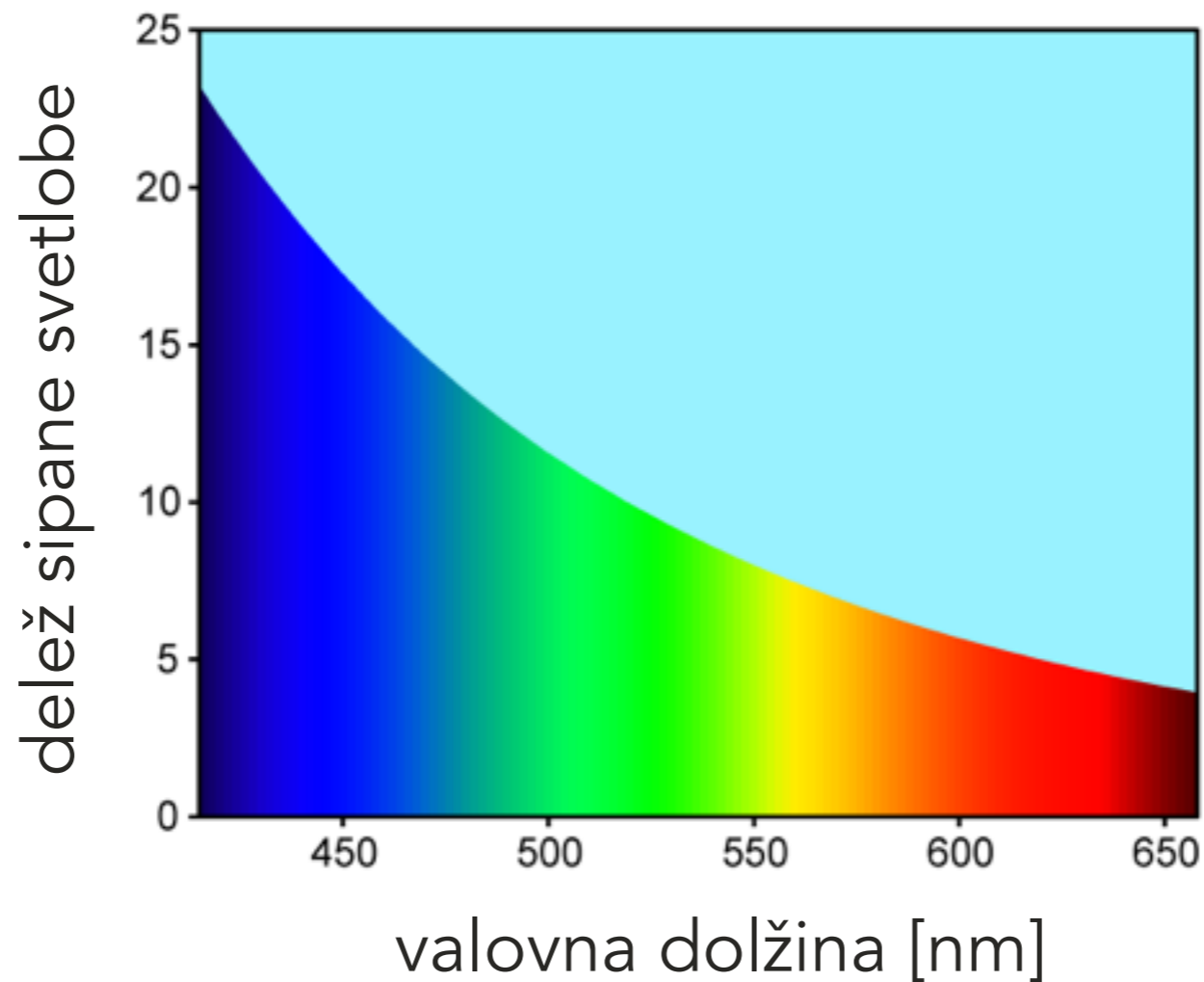
Sipanje svetlobe

Rayleighevo sipanje:

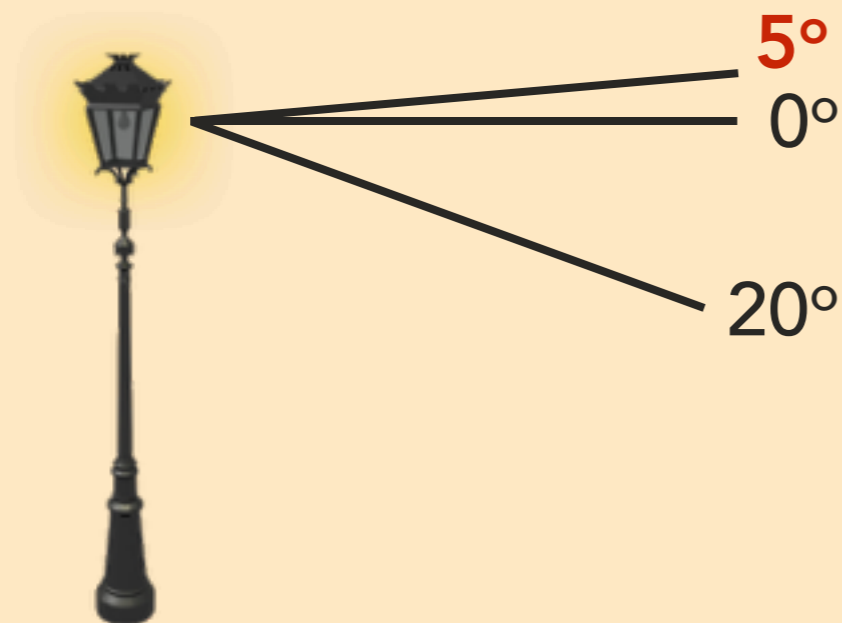
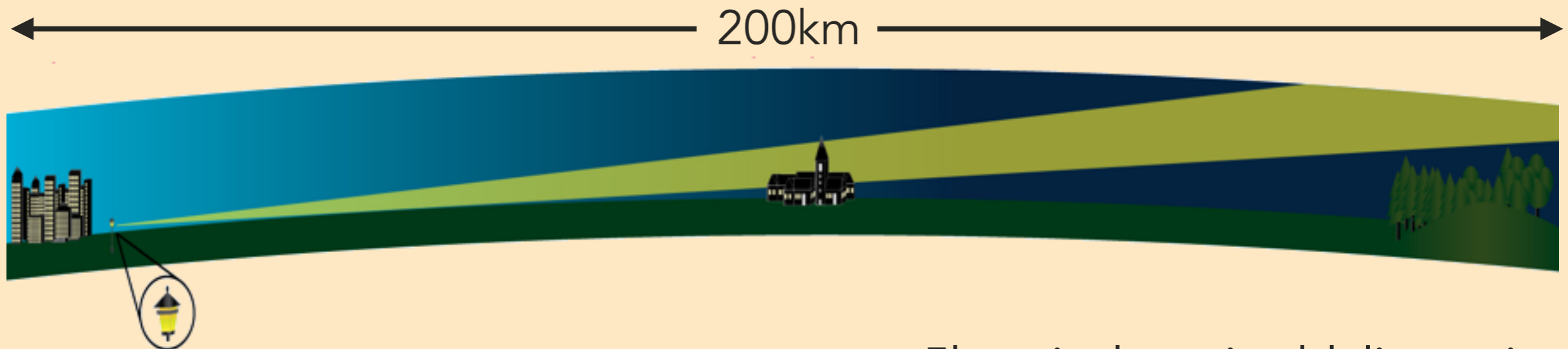
sipanje na delcih, ki so veliko manjši
od valovne dolžine svetlobe

$$I \propto \frac{1 + \cos^2 \theta}{\lambda^4}$$

Širjenje svetlobnega onesnaženja

- 1 Odboj od tal
- 2 Svetenje nad vodoravnico

1° 5km visoko pri oddaljenosti
~160km

5° 5km visoko pri oddaljenosti
~50km

$$h = R_{\oplus} \left[\sqrt{1 + \tan^2 \frac{d}{R_{\oplus}}} + \frac{\sin \theta \tan \frac{d}{R_{\oplus}}}{\cos \left(\theta + \frac{d}{R_{\oplus}} \right)} - 1 \right]$$

Bari (180km)

slika: Andrej Mohar

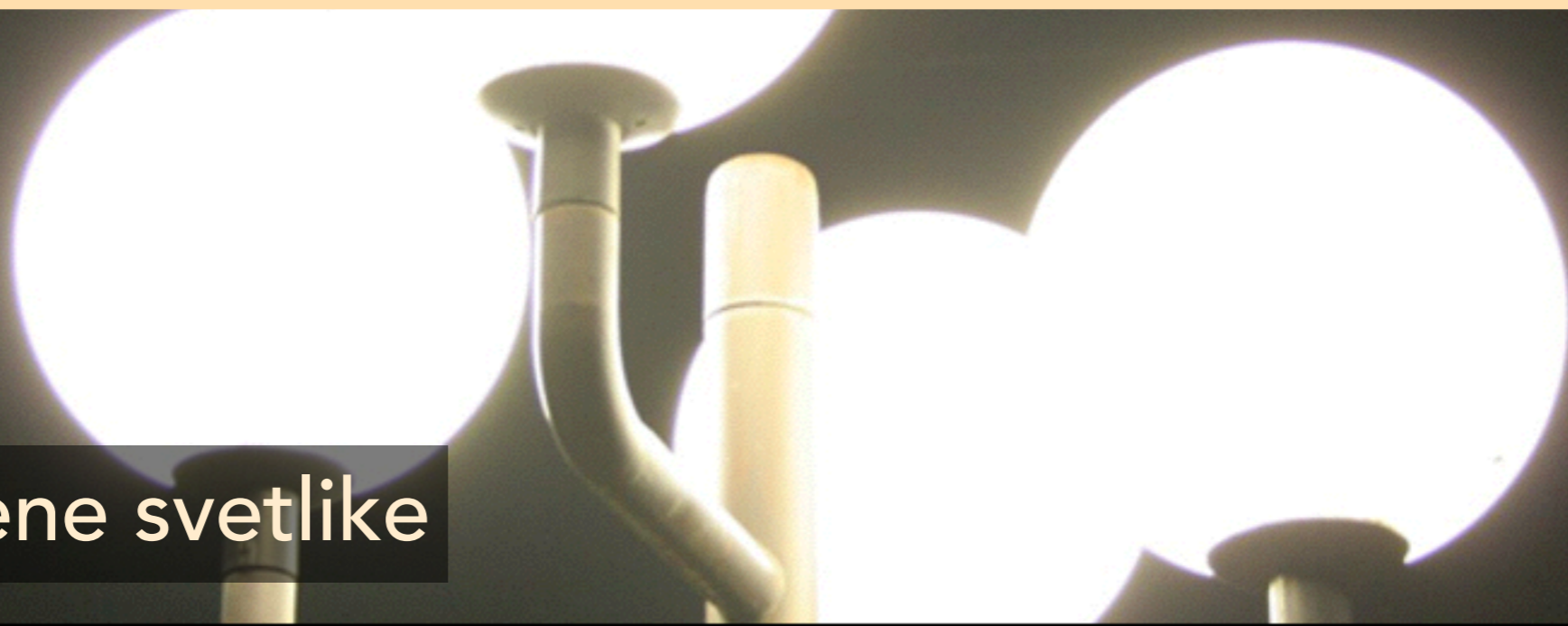
Popolnoma zasenčena
svetlika

Delno zasenčena svetlika

Nezasenčene svetlike

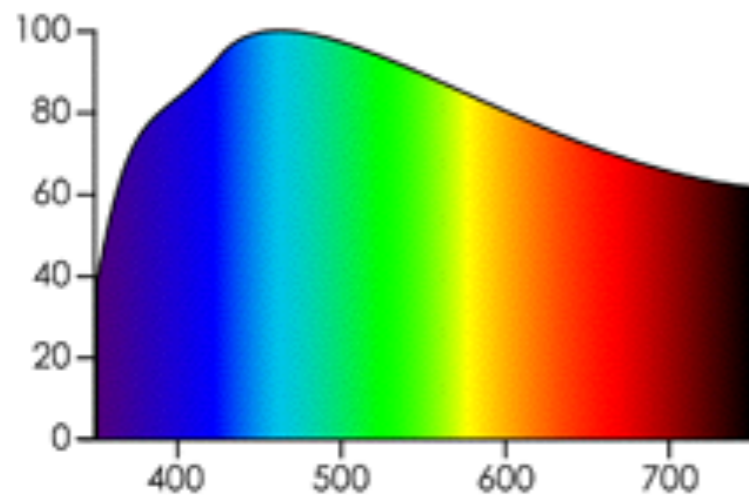

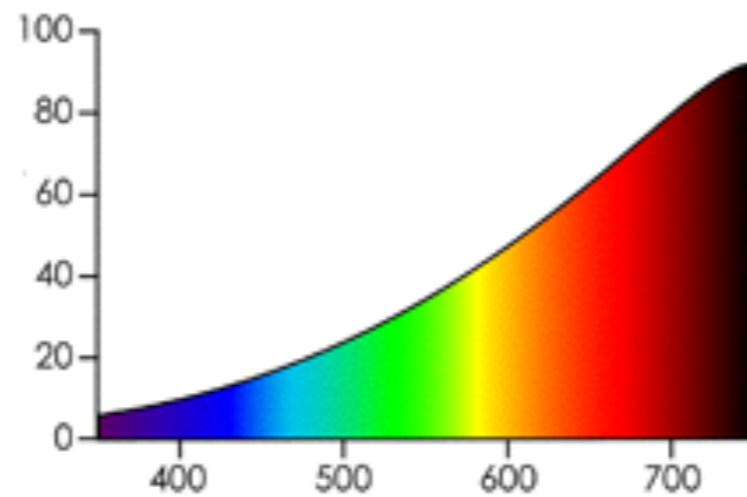
slika: NASA/ISS

Spektri svetil

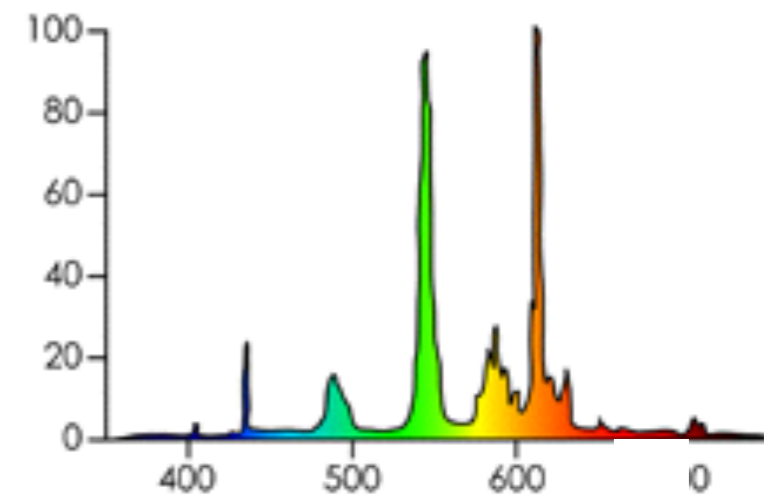
Dnevna svetloba

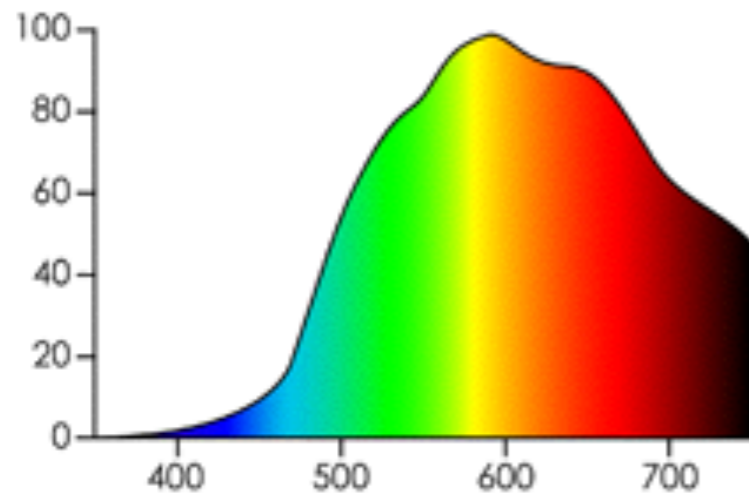
Žarnica z nitko

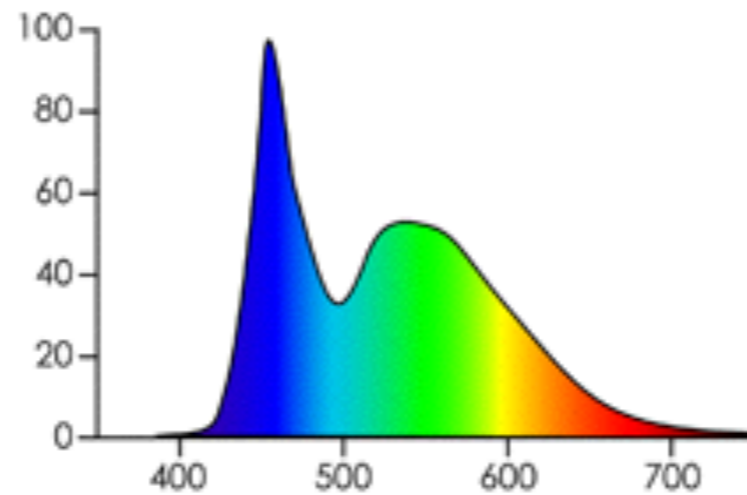
Fluorescentna cev

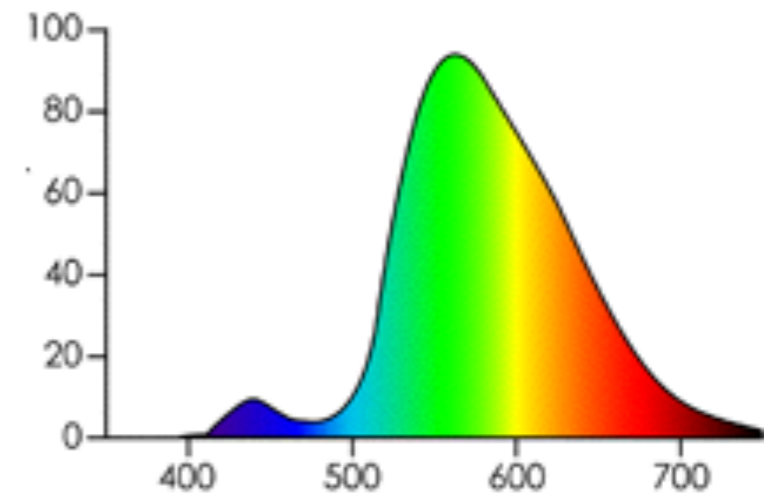
Halogenska žarnica

Hladna LED

Topla LED,

relativna intenziteta

Valovna dolžina [nm]

[Visoko/nizko tlačna natrijeva svetilka, kovinsko-halogenoidna svetilka, živosrebrna svetilka]

Vpliv na okolje

1

Vpliv na živali (želve, ptice, netopirji, raznovrstne žuželke...)

slika: Yuri Cortez // huffpost.com

slika: Andrej Mohar

Vpliv na okolje

1

Vpliv na živali
(raznoverstne žuželke...)

2

Vpliv na ljudi (tvorba melatonina)

Vpliv na okolje

1

Vpliv na živali
(raznoverstne žuželke...)

2

Vpliv na ljudi (tvorba melatonina, bleščanje)

slika: Andrej Mohar

slika: Andrej Mohar

Vpliv na okolje

1

Vpliv na živali
(raznovidne žuželke...)

2

Vpliv na ljudi (tvorba melatonina, bleščanje,
ekonomske posledice)

slika: Images Money // Flickr

Vpliv na okolje

1

Vpliv na živali
raznoverstne žuželke...)

2

Vpliv na ljudi (tvorba melatonina, bleščanje,
ekonomske posledice, onesnaženje okolja)

slika: holisticvanity.ca

Vpliv na okolje

- 1 Vpliv na živali
(raznoverstne žuželke...)
- 2 Vpliv na ljudi
(ekonomske posledice, onesnaženje okolja)
- 3 Vpliv na astronomska opazovanja

slika: Jeremy Stanley // Flickr

Nočno nebo nad observatorijem Golovec (2005)

slika: Andrej Mohar, Herman Mikuž

Sierra Vista

Benson

Nogales

Tucson

Zapor

**Kaj lahko storimo za preprečitev
širjenja svetlobnega onesnaženja?**

Uredba o mejnih vrednostih svetlobnega onesnaževanja okolja

(sprejeta leta 2007, temnonebo.si)

Marec 2006

September 2012

September 2014

Marec 2015

Observatorij UAD

slika: Andrej Mohar

1

Svetenje nad vodoravnico

2

Bela (morda) svetloba

3

Prekomerna osvetlitev

4

Boljše načrtovanje